

Чуб Тетяна Віталіївна

здобувач ступеня вищої освіти бакалавр 212 н.г. «Право» ННПП НАВС

Науковий керівник:

Старицька Ольга Олексіївна,

т.в.о. завідувача науково-дослідної лабораторії з проблем державотворення та правозастосування ННПП НАВС, кандидат юридичних наук, доцент

ПОНЯТТЯ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ

Одним із актуальних на сьогоднішній день питань у галузі теоретично юридичної науки є категорія державотворення. Розуміння її внутрішнього змістовного наповнення безпосередньо переплітається із практичною стороною існування та функціонування держави як незалежного та суверенного суб'єкта міжнародного публічного права і свідчить про можливість представляти себе та свій народ у світовому співтоваристві.

Саме тому, на наше переконання, окреслену тематику варто почати розглядати з етимології її розуміння.

Як зазначено у Енциклопедії сучасної України «державотворення – історичний процес будівництва держави, створення і розвитку її правових, політичних, економічних, ідеологічних, військових, фінансових та інших інститутів, забезпечення їх функціонування» [1].

При цьому варто зазначити і те, що у сучасній юриспруденції відсутня єдність щодо інтерпретації, натомість плюралізм наукових бачень існує підґрунтям для висунення нових гіпотез щодо цієї тематики.

Відтак, на думку В.Ф. Нестерович, державотворення (англ. State Building, нім. Staatsbildung, Staatsaufbau) – «комплексний довготривалий процес, спрямований на утворення держави, який включає культурні, політичні, міфологічні, релігійні та інші чинники» [2, с. 77].

Існують також і інші бачення на це питання, де теоретичні представники юридичної науки пропонують ототожнювати цю правову конструкцію із іншою, називаючи це явище «державність». Прикладом такого бачення є яскрава позиція М.Ю. Лисак, який вказує на те: «що державність – це узагальнююча ознака еволюції та сучасного розвитку держави, яка виникає незалежно від типології формування державної влади і характеризується складними соціальними функціями... Вважаємо, що поняття «державність» збігається з іншим поняттям – «державотворення»» [1, с. 41].

Звертаючись до іноземних джерел, варт вказати на те, що під цим поняттям пропонується розуміти специфічний термін у соціальних та гуманітарних науках, що стосується політичних та історичних процесів створення, інституційної консолідації, стабілізації та сталого розвитку держав, від найперших зароджень державності до сучасності [4]

Щодо питання особливостей державотворення, то у кожній країні він має свою специфіку та традиції. Так, наприклад, до факторів, що впливають на процес державотворення можна віднести історичні передумови розвитку суспільства, його культуру, у тому числі і правову, правосвідомість, менталітет,

політичний устрій, ідеологію та пропаганду, територіальну площину, правову систему, визнання на міжнародній арені, економічні показники, правовий режим (включаючи надзвичайні ситуації та військові стани), а також інші, що безпосередньо впливають на процес розвитку людства.

Отже, правова категорія державотворення є неоднозначною у своєму змістовному наповненні і тому її інтерпретація породжує плюралізм наукових бачень. Беззаперечним є той факт, що сам по собі термін стосується як держави та її функціонуванням як усталеної категорії, так і процесом її створення в якості нової країни на міжнародній арені, ураховуючи фактори, що безпосередньо на неї впливають.

Список використаних джерел:

1. Державотворення. Енциклопедія сучасної України URL: <https://esu.com.ua/article-26208>
2. Нестерович В.Ф. Поняття «державотворення в Україні» та його сутнісні риси. Право і суспільство. 2020. № 1. с. 77.
3. Лисак М.Ю. Проблемні аспекти сучасного державотворення в Україні. Legal Bulletin № 2 (12), 2024. С. 39 – 43.

Шашкова Анна Віталіївна

здобувач ступеня вищої освіти бакалавр 401 н.г. «Психологія» ННІПП НАВС

Науковий керівник:

Христюк Оксана Сергіївна,
старший викладач кафедри психології ННІПП НАВС, магістр психології

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ У МЕЖАХ АКАДЕМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА

У сучасному суспільстві, що стрімко змінюється, формування правової культури студентів набуває особливої актуальності. Академічне середовище не лише надає знання, а й виступає важливим соціальним простором, у межах якого формуються установки, норми та поведінкові моделі. Проте недостатній рівень правової обізнаності, правового мислення й правової самосвідомості у студентства свідчить про необхідність цілеспрямованої психологічної роботи в цьому напрямку.

Проблематику правової культури досліджували О. Бандурка [1], В. Копейчиков [4], Н. Кушакова [5], О. Скакун [7], О. Ярошенко [10], а також психологічні аспекти правосвідомості – В. Бех [2], І. Іванова [3], Н. Лисенко [6], Л. Соколова [8], Т. Титаренко [9]. Водночас недостатньо розкритими залишаються питання впливу психологічних чинників (мотивації, ідентичності,